

**ZESPÓŁ SZKOLNO – PRZEDSZKOLNY
IM. JANA KOCHANOWSKIEGO
W ALEKSANDRII**

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Zatwierdzony do realizacji
Uchwałą Rady Pedagogicznej
z dnia

Zatwierdzony do realizacji
Uchwałą Rady Rodziców
i Samorządu Uczniowskiego
z dnia

Program profilaktyki w Zespole Szkolno – Przedszkolnym im . Jana Kochanowskiego w Aleksandrii kieruje się celami zawartymi w:

- Statucie Szkoły
- Programie Wychowawczym

oraz zasadami zawartymi w podstawie prawnej

PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną dla działań profilaktycznych jest:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. Ust. z 1996 r. nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MENiS z dnia 15 stycznia 2001r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. NR 13 z dnia 23 lutego 2001r., poz.110).
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.
- Rozporządzenie MENiS w sprawie ramowych statutów szkół.
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu.
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – art. 72
- Konwencja o prawach Dziecka – art. 3, art. 19, art.33
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich

TERMIN REALIZACJI

- na lata 2009 - 2012
- program jest wieloletni, może być modernizowany, rozwijany

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

- profilaktyka rozumiana jako zapobieganie występowaniu niepożądanych procesów i zjawisk, określonych jako przejawy patologii życia społecznego; jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne, dodatnie społecznie postawy uczniów w toku wychowania, realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły, tj. w ramach godzin wychowawczych i w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych;

- tworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki zostało poprzedzone diagnozą potrzeb naszych uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia;
- profilaktyka w naszej szkole powinna koncentrować się na wzmacnianiu czynników chroniących:
 - rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolną);
 - wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości autorytetów);
 - promowanie zdrowego stylu życia (ogólne działania profilaktyczne wobec najbardziej powszechnych problemów współczesnej młodzieży: np. sieciologizm, sekty, narkotyki, „dopalacze”);
 - promowanie kultury słowa, zwiększenie motywacji uczniów do posługiwania się poprawną polszczyzną w życiu codziennym nie tylko podczas zajęć lekcyjnych;
 - rozwijanie umiejętności interpersonalnych, współpracy, rozwiązywania konfliktów przyczyniających się do wyeliminowania zachowań agresywnym (rozumianych jako zaczepne, wrogie, napastliwe zachowanie względem innych w tym agresja słowna i fizyczna);
 - wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych (silna więź emocjonalna z rodzicami);
- działalność profilaktyczna szkoły pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym, gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowanie wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby profilaktyka odnosiła właściwy skutek szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:
 - placówkami kulturalno – oświatowymi (Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Zespół Oświaty , Turystyki, i Promocji, kino i inne);
 - placówkami oświatowymi, opiekuńczymi, stowarzyszeniami (Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia uzależnień, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci) udzielającymi pomocy uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce, dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych, rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
 - wymiarem sprawiedliwości (sąd, kurator, policja).

OCENA ZJAWISKA NA PODSTAWIE:

- ankiet dla uczniów;
- ankiet dla rodziców;
- konsultacji z wychowawcami klas;
- obserwacji.

CEL GŁÓWNY

Osiąganie przez ucznia pełni rozwoju osobowego w sprzyjającym mu środowisku wychowawczym wolnym od zagrożeń.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły;
- stworzenie warunków powstania szkoły wolnej od zagrożeń;
- utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój;
- zapobieganie poprzez odpowiednią działalność profilaktyczną takim uzależnieniom jak: alkoholizm, narkomania, sieciologizm, nikotynizm, lekomania, „dopalacze”, gangi młodzieżowe, sekty, informowanie o zagrożeniach m.in. HIV i AIDS;
- kształtowanie właściwego zachowania uczniów;
- zwiększenie motywacji uczniów do posługiwania się poprawną polszczyzną w życiu codziennym nie tylko podczas zajęć lekcyjnych;
- rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku którego profilaktyka dotyczy;
- rozwijanie umiejętności interpersonalnych, umiejętności empatycznych, współpracy i rozwiązywania konfliktów.

OCZEKIWANIA EDUKACYJNE

A. Uczniowie

Adresaci działań profilaktycznych nabeżdą należytą wiedzę i umiejętności w trakcie realizacji programu.

- *cała społeczność szkolna*

- uczniowie nabywają praktyczne umiejętności umożliwiające samodzielność, samostanowienie i obronę własnych praw, ze szczególnym uwzględnieniem asertywności.
- nauczyciele integrują społeczność szkolną oraz stwarzają system wsparcia dla młodzieży, który promowałby działania związane ze zdrowym stylem życia;
- uczniowie zdobywają umiejętności efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem;
- uczniowie pogłębiają i wzmacniają naturalne systemy wsparcia tj. koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość.
 - *grupa podwyższonego ryzyka*
- uczniowie wykształcają postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z zażywaniem alkoholu i środków odurzających;
- uczniowie rozwijają takie umiejętności interpersonalne jak: chronienie siebie sytuacji nacisku grupowego, otwartość, empatia, odreagowanie napięć i budowanie udanych relacji z ludźmi;
- uczniowie potrafią rozwiązywać problemy, określając różnice zdań, akceptując różnice, poszukują rozwiązań;
- uczniowie są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku młodzieńczego;
- uczniowie uczą się umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z przemocą z zewnątrz.

B. Rodzice

- rodzice są wspomagani przez wychowawców i pedagoga szkolnego w procesie wychowania dzieci;
- rodzicom udostępnia się wydawnictwa dotyczące praw dziecka, szkolne zapisy statutu szkoły, programu wychowawczego;
- rodzice poznają motywy sięgania młodzieży po środki uzależniające.
- rodzice poznają możliwości rozpoznawania czy ich dziecko zażywa środki psychoaktywne;
- rodzice poznają możliwości i miejsca pomocy dla osób uzależnionych.

C. Nauczyciele

- nauczyciele stanowią swoją osobą przykład dla uczniów;
- nauczyciele potrafi rozpoznać wczesne objawy uzależnienia;
- nauczyciel potrafi postępować w kontaktach z uczniami w taki sposób, aby nie wyzwałać w nich złości, przekory i bezradności.

TREŚCI PROGRAMU PROFILAKTYKI

A. Uczniowie

(z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ucznia oraz rodzaju grup ryzyka)

- urzeczywistnienie wartości i przestrzeganie norm społecznych;
- uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych np. umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odbierania presji otoczenia i grupy rówieśniczej itp.;
- przekazanie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych.

B. Rodzice

- podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców;
- współdziałanie rodziców w określaniu kierunków działań profilaktycznych;
- współdziałanie rodziców przy rozwiązywaniu konfliktów klasowych i szkolnych;
- pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów dziecka.

C. Nauczyciele

- prezentowanie prawidłowych wzorców zachowań przez nauczycieli i innych pracowników szkoły;
- wyciąganie odpowiednich konsekwencji przez nauczycieli i innych pracowników wobec nieprawidłowych zachowań uczniów;
- rozwijanie umiejętności dobrej współpracy nauczyciele – rodzice.

STRATEGIE I METODY REALIZACJI

- *strategie informacyjne (metody)*

- pogadanka;
- spotkania ze specjalistami;
- prezentacja filmu wideo;
- wycieczka tematyczna.

- *strategie edukacyjne (metody)*

- realizacja znanych programów edukacyjnych;
- krąg uczuć;
- drama;
- przedstawienia;
- burza mózgów;
- dyskusja;
- technika uzupełniania zdań;
- stymulacja różnych sytuacji życiowych np. rozwiązywanie wyimaginowanego konfliktu;
- gry i zabawy dydaktyczne;
- uroczystości (obrzędowość szkolna)
- metody pedagogiki zabawy.

- *strategie działań alternatywnych (metody)*

- koła zainteresowań;
- wycieczki;
- festyny;
- zajęcia i zawody sportowe;
- spotkania hobbistów.

- *strategie interwencyjne (metody)*

- interwencja w środowisku domowym ucznia;
- interwencja w środowisku szkolnym ucznia;
- pomoc psychologiczna, pedagogiczna prowadzona przez specjalistę;
- interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego prowadzona przez specjalistę.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ

- dyrektor szkoły;
- wychowawcy klas;
- nauczyciele pozostałych przedmiotów;
- pedagog szkolny;
- rodzice;
- higiena szkolna.

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Szczegółowy plan profilaktyki stworzony został z myślą o dwóch grupach uczniów.

1. Pierwsza grupa to cała społeczność szkolna, w której profilaktykę prowadzić będą wszyscy nauczyciele w ramach swoich przedmiotów, jak również wychowawcy klas na godzinach wychowawczych.
2. Druga grupa to grupa podwyższonego ryzyka, w której profilaktykę wprowadzać będzie pedagog szkolny, w momencie wystąpienia ryzyka, w ramach spotkań z uczniami i zajęć na godzinach wychowawczych.

Wszyscy do których skierowany jest Szkolny Program Profilaktyki, mogą znaleźć w nim również adresy instytucji udzielających wsparcia oraz ważne numery telefonów (aneks nr 1)

DLA CAŁEJ SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Lp.	Cel operacyjny	Zadania do realizowania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1.	Uczeń zna własne prawa potrafi je bronić.	Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków Wprowadzenie fragmentów ważnych dokumentów opisujących prawa człowieka	Zaznajomienie uczniów z prawami i obowiązkami uczniów, elementami Statutu Praca z tekstem przewodnim (Konstytucja RP, Prawa Człowieka, Prawa Dziecka itp.)	Wychowawcy klas Nauczyciele historii, wychowawcy klas	Rozmowa z uczniami Sprawdzenie wiedzy uczniów
2	Uczeń potrafi skutecznie odmawiać (asertywność)	Promowanie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich Wyrabianie nawyku poszukiwania kompromisu w sytuacjach gorących tematów (kształtowanie postaw asertywnych)	Przeprowadzenie zajęć na godzinie wychowawczej Zajęcia na lekcjach wychowawczych: drama, burza mózgów, dyskusja	Wychowawcy klas, pedagog szkolny Wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, pedagog szkolny	ankieta Rozmowy z uczniami
3	Uczeń potrafi współdziałać w zespole	Organizowanie imprez szkolnych, zajęć sportowych, wycieczek Przygotowanie przez uczniów materiałów pomocniczych do lekcji Popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej	Wycieczki, konkursy, imprezy Tworzenie materiałów według pomysłów uczniów Tworzenie systemu pomocy koleżeńskiej	Wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycz., organizatorzy wycieczek, samorząd uczniowski Wychowawcy klas, nauczyciele sztuki, nauczyciel świetlicy szkolnej Wychowawcy klas, pedagog szkolny	Rozmowy z uczniami, wyłonienie liderów Prezentacja dzieła końcowego Sprawdzenie wyników uczniów

4.	Uczeń potrafi realizować własne pomysły i być samodzielnym	Przygotowywanie uroczystości klasowych i szkolnych Pełnienie funkcji w samorządzie klasowym lub szkolnym	Tworzenie uroczystości według pomysłów uczniów Pełnienie funkcji	Wychowawcy klas, organizatorzy uroczystości, nauczyciele sztuki, nauczyciel świetlicy szkolnej Wychowawcy klas, opiekun samorządu	Prezentacje dzieła końcowego Rozmowy z uczniami
5.	Uczeń potrafi efektywnie komunikować się, podejmować decyzje, radzić sobie ze stresem	Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, komunikacji (sztuka negocjacji i prowadzenia rozmów) Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem	Lekcje wychowawcze, lekcje języka polskiego Lekcje z elementami biblioterapii Zajęcia w zespołach	Wychowawcy klas, nauczyciele języków (polskiego i obcych) Wychowawcy klas, pedagog szkolny, bibliotekarz	Rozmowy z uczniami ankiety
6.	Uczeń pogłębia i wzmacnia naturalne systemy wsparcia: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość	Przedstawienie pozytywnych i negatywnych postaci Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją	Charakterystyka postaci, lekcje wychowawcze, przedmiotowe Lekcje wychowawcze, przedmiotowe	Wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, historii Wychowawcy klas, nauczyciele religii historii	Rozmowy z uczniami rozmowy z uczniami
7.	Uczeń prowadzi zdrowy i higieniczny styl życia	Wzbogacanie wiedzy na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobista Promowanie aktywnych form wypoczynku	Lekcje wychowawcze, przedmiotowe Wycieczki, sport	Wychowawcy klas, nauczyciele techniki, biologii, przygotowania do życia w rodzinie, wychowania fizycz. Nauczyciele wychowania fizycz.	Ankiety, rozmowy z uczniami Ankiety, rozmowy z uczniami
8.	Uczeń potrafi posługiwać się poprawną polszczyzną w życiu codziennym nie tylko podczas zajęć lekcyjnych	Promowanie kultury słowa	Lekcje wychowawcze, języka polskiego, przywiązywanie większej uwagi przez nauczycieli na sposób wysławiania się uczniów w szczególności na przerwach i poza godzinami lekcyjnymi	Wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, nauczyciele dyżurujący, pracownicy obsługi, administracyjni	Obserwacje zachowań uczniów, informacje zwrotne od uczniów, rodziców, nauczycieli

DLA GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA

Lp	Cel operacyjny	Zadania do realizowania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1.	Uczeń potrafi podejmować racjonalne decyzje związane z zażywaniem alkoholu i środków odurzających	Wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących zażywania alkoholu, narkotyków, „dopalaczy”, nikotyny Poszerzenie wiedzy o środkach psychoaktywnych w tym o konsekwencjach zdrowotnych i zagrożeniach związanych ze stosowaniem tzw. „dopalaczy”	Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły Podanie ciekawych stron w Internecie np. www.dopalaczeinfo.pl	Wychowawcy klas, pedagog szkolny wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele informatyki	Ankiety, obserwacja zachowań uczniów Rozmowy z uczniami
2.	Uczeń posiada umiejętności interpersonalne: chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, empatia, budowanie udanych relacji z ludźmi	Uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych np. umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpieranie presji otoczenia i grupy rówieśniczej	Zajęcia warsztatowe, lekcje wychowawcze	Pedagog szkolny, wychowawcy klas	Ankiety, rozmowy z uczniami
3.	Uczeń potrafi rozwiązywać problemy	Motywowanie do podejmowania osobistych wyborów i postanowień przez ucznia	Zajęcia warsztatowe	Pedagog szkolny, wychowawcy klas	Rozmowy z uczniami

4.	Uczeń potrafi radzić sobie z trudnościami wieku młodzieńczego	Wprowadzenie fragmentów Wychowania Zdrowotnego podczas godzin wychowawczych Stworzenie systemu wsparcia dla młodzieży poprzez zintegrowanie szkolnej społeczności	Zajęcia warsztatowe Zajęcia w zespołach	wychowawcy klas, nauczyciele biologii Pedagog szkolny	Rozmowy z uczniami Rozmowy z uczniami po zakończonych zajęciach
5.	Uczeń potrafi radzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z przemocą z zewnątrz	Stworzenie systemu wsparcia dla młodzieży poprzez zintegrowanie szkolnej społeczności Ukazanie możliwości i miejsc pomocy w środowisku lokalnym	Zajęcia w zespołach Przekazywanie informacji w formie ulotek, adresów instytucji itp.	Pedagog szkolny, wychowawcy klas Pedagog szkolny, wychowawcy klas, pozostali nauczyciele, pielęgniarka szkolna	Rozmowy z uczniami Rozmowy z uczniami

PROCEDURA EWALUACJI

CELE

A. Ewaluacja kształtująca

- Uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu profilaktycznego.
- Poznanie ewentualnych trudności i braków, które występują w trakcie realizacji.

B. Ewaluacja końcowa

- Dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu profilaktycznego.
- Uzyskanie opinii (od uczestników, od przedstawicieli środowiska lokalnego itp.) o wartości realizowanego programu profilaktycznego.

KRYTERIA

A. Kryterium zgodności

- Zgodność efektów programu z założonymi celami.

- Zgodność celów programu z potrzebami (adresatów programu, środowiska lokalnego itp.).
- Zgodność wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu z zaplanowanymi w programie.

B. Kryterium efektywności

- Zmniejszenie ilości zachowań (patologicznych, ryzykownych) u młodzieży.
- Poprawa klimatu szkoły (w zakresie przewidzianym w programie).
- Wzrost kompetencji wychowawczych u nauczycieli, rodziców itp.

METODY ZBIERANIA INFORMACJI

A. Metody bezpośrednie:

- Obserwacja, analiza odpowiednich dokumentów szkolnych, analiza osiągnięć uczniów, wywiady, metoda dialogowa itp.

B. Metody pośrednie

- Badania kwestionariuszowe: ankiety, techniki socjometryczne, wypracowania uczniów, sondaże, kwestionariusze badania postaw.

ANEKS

1. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Częstochowie, ul. Tkacka 5, tel. 322-92-01.
2. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Częstochowie, ul. Śląska 22, tel. 365-30-44.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Częstochowie, ul. Rejtana 7 B, tel. 366-32-31.
4. „ Niebieska Linia” Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, ul. Waszyngtona 42, tel. 0800-63-102.
5. Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, ul. Jasnogórska 36, Częstochowa, tel. 361-59-43
6. Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, Częstochowa, al. Niepodległości 20/22, tel. 363-18-88
7. Gminny Ośrodek Zdrowia, Konopiska ul. Lipowa 3, tel. 328-20-16
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Konopiska ul. Lipowa 3, tel. 328-20-57

TELEFONY ZAUFANIA:

Częstochowa

Telefon zaufania: 988

Jasnogórski telefon zaufania: 365-22-55

Telefony ogólnopolskie

1. Narkomania – Pomoc Rodzinie - „ POGOTOWIE MAKOWE”, tel. 0801-109-696
Pon.-Pt. godz. 10-20 , Sob. godz 10-20
Informacje dla rodziców dzieci uzależnionych od narkotyków.

Grupa Wsparcia dla Rodzin Dzieci Uzależnionych.

Informacja o możliwościach wsparcia osób po leczeniu w ośrodkach odwykowych

2. Narkotyki – Narkomania – Ogólnopolski telefon zaufania

codziennie godz. 16 – 22, tel. 0 801 199 990

Informacja o sieci, profesjonalnej pomocy, wsparcie psychologiczne

3. Ogólnopolski Całodobowy Telefon Zaufania AIDS, tel. 0 622 50 01

Telefon o charakterze informacyjnym: gdzie można wykonać test na HIV oraz porozmawiać z lekarzami

4. Pomarańczowa Linia – Ogólnopolskie Pogotowie dla Rodziców Pijących Nastolatków

Pon. – Pt, godz. 14 – 20, tel. 0 801 140 068

Jest to telefon dla rodziców, jeśli wiedza już, że ich dziecko pije, choćby czasem.

Można dowiedzieć się co zrobić i jak o alkoholu rozmawiać.

5. Zielona Linia – tel. 022 621 33 67, godz. Pon. – Śr.:13 – 19, Wt, Czw.: 10 – 16

Telefon o charakterze informacyjnym, można się między innymi dowiedzieć gdzie

można wykonać badania diagnostyczne na obecność HIV, informacje o ośrodkach pomocy chorym na AIDS

PORADNIE I OŚRODKI POMOCY ZWIĄZANE Z PROBLEMEM PRZEMOCY W RODZINIE

Województwo Śląskie

1. Miejskie Centrum Informacji o Problemach Alkoholowych, u. Piastowa 5, tel. 032 59 62 93
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Kilińskiego 19/1, tel. 032 251 15 99
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowych dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi, ul. Bendorza 22, tel. 032 256 92 78
4. Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, ul. Okrzei 4, tel. 032 583 35 12
5. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Wojewódzki, ul. Św. Jana 10, tel. 032 253 83 00
6. Wojewódzki Zespół Placówek Edukacyjno – Terapeutycznych, ul. Drozdów 21, tel.032 251 89 54

PORADNIE I OŚRODKI POMOCY ZWIĄZANE Z PROBLEMEM PRZEMOCY SEKSUALNEJ

1. Centrum Dziecka i Rodziny Fundacji „Dzieci Niczyje”, ul. Walecznych 59, Warszawa, tel. 022 616 03 14, 616 02 68
2. Oddział Komitetu Ochrony Praw Dziecka (na terenie całego kraju) Warszawa, ul. Boleści 2, tel. 022 831 24 29
3. Ośrodek Terapii Rodziny, Łódź, ul. Franciszkańska, tel. 042 640 65 91
4. Punkt Konsultacyjny – Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Tama” , ul.Sienkiewicza 7, Słupsk.
5. Specjalistyczne Centrum Terapii Dzieci i Młodzieży „ Zawilec, ul. Morska 43, tel.059 41-40-46.
6. Stowarzyszenie Samopomocy „Kąg”, ul. Olsztyńska 41, Gdańsk, tel. 058 301-92-62.
7. Zakład Seksuologii i Patologii CMKP, Warszawa, tel. 022 610-20-56.